



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 07.10.2026
Sayı: 1998



Semra DİNÇER
Ankara Milletvekili
CHP Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mesleki eğitimleri sırasında stajyer, aday çırak veya çırak olarak fiilen çalışan, adlarına sigorta bildirimi yapılmasına rağmen bu dönemlerdeki sigorta başlangıçları uzun vadeli sigorta kolları bakımından ilk işe giriş tarihi olarak kabul edilmeyen yurttaşların yaşadığı sosyal güvenlik ve emeklilik mağduriyetlerinin tüm boyutlarıyla araştırılması; mağduriyetin giderilmesi için gerekli yasal ve idari düzenlemelerin belirlenmesi; staj ve çıraklık sürelerinin sigortalılık başlangıcı ve emeklilik hesabında değerlendirilmesine ilişkin çözüm yollarının ortaya konulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.07.10.2026

Semra DİNÇER
Ankara Milletvekili

AU KARADA

USAK

Jale Nur Söller

Eskişehir M.V.

Tüker Ateş

Bolu M.V.

Nurten Yontar
Pekir M.V.

Deriz Demir
Ankara M.V.



Semra DİNÇER
Ankara Milletvekili
CHP Genel Başkan Yardımcısı

GEREKÇE

Türkiye’de yüzbinlerce yurttaş çalışma hayatıyla henüz çocukluk ve gençlik yıllarında, mesleki eğitim kapsamında tanışmıştır. Kimi meslek liselerinde zorunlu staj yapmış, kimi mesleki eğitim merkezlerinde çıraklık eğitimi almış; kimi sanayide bir ustanın yanında, kimi atölyede, kimi fabrikada meslek öğrenirken fiilen çalışma hayatının içerisinde yer almıştır.

Staj ve çıraklık yalnızca teorik bir eğitim süreci değil, çalışanın doğrudan üretim ya da hizmet süreçlerinin içinde bulunduğu, emek ve zaman harcadığı bir süreçtir. Ancak çalışanlar yıllar sonra emeklilik şartlarını hesaplamaya başladıklarında, adlarına sigorta kaydı oluşturulmuş olmasına rağmen staj ve çıraklık kapsamında başlayan bu sigortalılığın emekliliğe esas uzun vadeli sigorta kolları açısından başlangıç kabul edilmediği gerçeğiyle karşılaşmaktadırlar. Kişinin elinde genç yaşta çalışmaya başladığını gösteren sigorta kaydı ve işe giriş tarihi bulunmasına rağmen, söz konusu tarih emeklilik bakımından ilk sigortalılık başlangıcı olarak değerlendirilmemektedir. Böylece çalışma hayatına aynı tarihte başlayan kişiler arasında tabi oldukları sigorta koluna bağlı olarak emeklilik hakkı bakımından önemli farklılıklar ortaya çıkabilmektedir.

5 Haziran 1986 tarihinde kabul edilen 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu, Türkiye’de mesleki eğitim ve çıraklık sisteminin temel hukuki düzenlemelerinden biri olmuştur. Aradan yaklaşık 40 yıl geçmiştir. Bu süre içerisinde teknoloji, üretim biçimleri, meslekler, eğitim sistemi ve çalışma hayatının koşulları büyük ölçüde değişmiş; ancak staj ve çıraklık dönemlerinin emeklilik sistemindeki karşılığına ilişkin mağduriyet giderilememiştir.

Staj ve çıraklık sigortası mağdurlarının temel talepleri; kendileri adına ilk defa sigorta bildiriminin yapıldığı staj veya çıraklık başlangıç tarihinin, 4/A kapsamında uzun vadeli sigorta kolları yönünden de sigorta başlangıcı olarak değerlendirilmesidir. Bunun yanında geçmişte staj ve çıraklıkta geçirilen süreler için borçlanma imkânı getirilmesi de mağduriyetin giderilmesine yönelik çözüm seçeneklerinden biri olarak uzun süredir gündemdedir.



Semra DİNÇER
Ankara Milletvekili
CHP Genel Başkan Yardımcısı

Bir taraftan mesleki eğitim ve gençlerin erken yaşta meslek edinmesi teşvik edilirken diğer taraftan bu süreçte fiilen iş yerlerinde geçirilen sürelerin sosyal güvenlik bakımından yok sayılması hakkaniyet tartışmasını beraberinde getirmektedir.

Mesleki eğitimin özendirilmesi isteniyorsa, bu eğitimin çalışma hayatıyla iç içe geçen bölümlerinin sosyal güvenlik boyutu da çağdaş ve adil bir biçimde yeniden ele alınmalıdır. Aynı zamanda üzerinde durulması gereken bir başka husus da yalnızca teknik bir prim veya emeklilik hesabı değildir. Mesele aynı zamanda çalışma hayatına çok genç yaşta katılan, üretime katkı sunan ve meslek öğrenmek amacıyla emek veren yurttaşların sosyal devlet ilkesi çerçevesinde haklarının korunması meselesidir.

Staj ve çıraklık dönemlerinde adına sigorta kaydı bulunan yurttaşların sayısının, yaş gruplarının, çalışma sürelerinin, mevcut emeklilik durumlarının ve olası bir düzenlemeden nasıl etkileneceklerinin kamuoyuna açık ve kapsamlı verilerle ortaya konulması gerekmektedir. Aynı şekilde staj ve çıraklık sürelerinin sigorta başlangıcı olarak kabul edilmesi veya borçlanılmasına yönelik farklı modellerin Sosyal Güvenlik Kurumu üzerindeki mali etkilerinin de objektif olarak incelenmesi mümkündür.

Bu çerçevede; mesleki eğitimleri sırasında stajyer, aday çırak veya çırak olarak fiilen çalışan, adlarına sigorta bildirimi yapılmasına rağmen bu dönemlerdeki sigorta başlangıçları uzun vadeli sigorta kolları bakımından ilk işe giriş tarihi olarak kabul edilmeyen yurttaşların yaşadığı sosyal güvenlik ve emeklilik mağduriyetlerinin tüm boyutlarıyla araştırılması; mağduriyetin giderilmesi için gerekli yasal ve idari düzenlemelerin belirlenmesi; staj ve çıraklık sürelerinin sigortalılık başlangıcı ve emeklilik hesabında değerlendirilmesine ilişkin çözüm yollarının ortaya konulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

